

Інформація про заплановані та вжиті заходи для забезпечення виконання рекомендацій відповідно до рішення Рахункової палати України від 28.09.2021 № 21-3 «Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, спрямованих Державній екологічній інспекції України»

№ з/п	Рекомендації Рахункової палати України	Назва запланованих та вжитих заходів
1	З урахуванням проведених станом на 2021 рік заходів, підготувати та подати на розгляд Кабінетові Міністрів України актуалізовані Концепцію реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища та план заходів щодо її реалізації	Концепція реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31.05.2017 № 616-р. (далі – Концепція). Концепцією передбачено утворення єдиного інтегрованого державного органу природоохоронного моніторингу та нагляду (контролю) – Служби, ліквідацію Держекоінспекції та її територіальних органів та передача усіх повноважень Держекоінспекції Службі протягом першого етапу реалізації Концепції (2017 рік). 15 липня 2021 року Верховна Рада України прийняла у першому читанні проєкт Закону України «Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 від 19.02.2020) (далі – проєкт Закону). Проєкт Закону розроблено з метою реформування системи державного екологічного контролю на виконання Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020», схваленої Указом Президента України від 12.01.2015 № 5 і середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275. Як зазначено в пояснювальній записці проєкт Закону враховує послідовності реалізації реформ, визначені Концепцією, та враховує Принципи Торонто. Законопроєкт підтримано Міндовкілля і Держекоінспекцією. Проєкт Закону передбачає утворення єдиного органу державного екологічного контролю та реформування системи органів та порядку здійснення державного екологічного контролю. Вважаємо, що актуалізацію Концепції реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища та плану заходів щодо її реалізації, доцільно здійснити після прийняття

		Верховною Радою України Закону України «Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 від 19.02.2020)
2	Звільнення від сплати судового збору центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	Пунктом 29 Розділу IV Прикінцеві та перехідні положення проекту Закону «Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 від 19.02.2020) передбачено внесення змін до Закону України «Про судовий збір», відповідно до яких запропоновано частину першу статті 5 Закону України «Про судовий збір» після пункту 23 доповнити новим пунктом 24 такого змісту: «24) позивачі – за подання позовів про тимчасову заборону (обмеження) діяльності суб'єкта господарювання, що здійснюється із порушенням природоохоронного законодавства, про припинення діяльності суб'єкта господарювання у зв'язку з порушенням природоохоронного законодавства, про відшкодування шкоди та збитків, заподіяних внаслідок порушення природоохоронного законодавства». У разі прийняття Верховною Радою України Закону України «Про державний екологічний контроль» запропонований захід буде реалізовано
3	Розроблення додаткових механізмів для стимулювання суб'єктів господарювання запроваджувати «зелену економіку»	П. 142 Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р, який розроблений з метою реалізації Стратегії державної екологічної політики України на період до 2030 року, передбачено стимулювання впровадження суб'єктами господарювання більш екологічно чистого, ресурсоефективного виробництва та екологічних інновацій, зокрема екологічної модернізації промислових підприємств шляхом зниження ставки екологічного податку або у формі фіксованої річної суми компенсації (відшкодування податку). Термін виконання передбачений на 2021 – 2022 роки (відповідно до строків виконання, встановлених Національним планом дій)
4	Здійснення центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного	Положенням про Державну екологічну інспекцію України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275 не передбачено поняття «екологічного контролю» та повноважень Держекоінспекції щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) у пунктах пропуску через державний кордон на митній території України.

	середовища, екологічного контролю у пунктах пропуску через державний кордон на митній території України	Термін «державний екологічний контроль» впроваджується проектом Закону України «Про державний екологічний контроль» (реєстр. № 3091 від 19.02.2020), однак положення цього законопроекту також на містять повноважень органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного екологічного нагляду (контролю) щодо контролю у пунктах пропуску через державний кордон на митній території України
5	Посилення відповідальності за невиконання законних розпоряджень та приписів, інших законних вимог посадових осіб, які здійснюють державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища, використання природних ресурсів, за ненадання їм необхідної або надання неправдивої інформації, вчинення інших перешкод для виконання покладених на них обов'язків	Проектом Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку із прийняттям Закону України «Про державний екологічний контроль»» (реєстр. № 5414 від 22.04.2021) запропоновано, зокрема, внесення змін до ст. 188 ⁵ КУпАП, якою передбачається значне посилення відповідальності за невиконання законних розпоряджень чи приписів щодо усунення порушень вимог законодавства про охорону навколишнього природного середовища (від однієї до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян замість діючих від п'ятнадцяти до сорока п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).
6	Посилення відповідальності посадових осіб, які здійснюють державний нагляд (контроль) у сфері охорони навколишнього природного середовища, за неналежне виконання покладених на них обов'язків	Кабінетом Міністрів України внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення щодо підвищення відповідальності посадових осіб органів державного нагляду (контролю)» (реєстр. № 5838 від 05.08.2021), яким запропоновано внести до статті 166 ²¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення такі зміни: 1) у частині першій: абзац п'ятий виключити; абзаци шостий і сьомий викласти в такій редакції: «проведення позапланових заходів державного нагляду (контролю) без погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або

		відповідного державного колегіального органу, якщо отримання такого погодження є обов'язковим відповідно до закону; здійснення заходів державного нагляду (контролю) без застосування уніфікованих форм актів, що складаються за результатами проведення планових (позапланових) заходів державного нагляду (контролю);»; в абзаці одинадцятому слова «або внесення недостовірних відомостей чи відомостей не в повному обсязі» замінити словами «відомостей або внесення недостовірних відомостей»; доповнити частину після абзацу одинадцятого новим абзацом такого змісту: «прийняття за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) неправомірного та/або протиправного рішення, незаконність якого підтверджена рішенням суду, що набрало законної сили». У зв'язку з цим абзаци дванадцятий і тринадцятий вважати відповідно абзацами тринадцятим і чотирнадцятим. В абзаці чотирнадцятому слова «п'ятдесяти до ста» замінити словами «двохсот п'ятдесяти до п'ятисот»; 2) в абзаці другому частини другої слова «ста до ста п'ятдесяти» замінити словами «п'ятисот до тисячі».
7	Запровадження дієвих механізмів для стягнення штрафів та збитків, нарахованих за порушення у сфері охорони навколишнього природного середовища	Наказом Держекоінспекції від 06.11.2020 № 418 затверджено Методичні рекомендації щодо організації претензійної та позовної роботи в Державній екологічній інспекції України, її територіальних та міжрегіональних органах, та здійснення контролю за її проведенням, які розроблені з метою вдосконалення та підвищення практичної ефективності претензійно-позовної роботи в судах за позовними заявами про відшкодування шкоди, збитків та здійсненню контролю за її проведенням
8	Розроблення для цілей державного нагляду (контролю) нормативно-правового документа, який встановлює гранично допустимі концентрації небезпечних речовин у ґрунтах	Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04.11.2020 № 241 «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24.12.2020 за № 1293/35576. Опублікування регуляторного акту: 12.01.2021.

		Проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження нормативів гранично допустимих концентрацій небезпечних речовин у ґрунтах, а також переліку цих речовин», листом Міндовкілля від 20.10.2021 № 25/1-11/22240-21 надіслано до Кабінету Міністрів України на розгляд та затвердження
9	Запровадження системи контролю за проведенням претензійно-позовної роботи, аналізу її результатів та матеріалів, що надійшли від правоохоронних та контролюючих органів, з метою удосконалення норм законодавства та інших підзаконних актів, які регулюють діяльність з державного нагляду (контролю) у цій сфері, у тому числі для підвищення рівня стягнення збитків, завданих довкіллю, та належної реалізації принципу «забруднювач платить»	Наказом Держекоінспекції від 06.11.2020 № 418 затверджено Методичні рекомендації щодо організації претензійної та позовної роботи в Державній екологічній інспекції України, її територіальних та міжрегіональних органах, та здійснення контролю за її проведенням, які розроблені з метою вдосконалення та підвищення практичної ефективності претензійно-позовної роботи в судах за позовними заявами про відшкодування шкоди, збитків та здійсненню контролю за її проведенням. Методичні рекомендації підлягають перегляду з урахуванням виявлених Рахунковою палатою недоліків. Запланований термін - I півріччя 2022 року. Міндовкілля, Держекоінспекцією опрацьовано та надано пропозиції та зауваження до проекту Порядку взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України, уповноваженими органами державного нагляду (контролю), державними спеціалізованими установами під час виявлення та здійснення досудового розслідування кримінальних правопорушень проти довкілля, розробленого на виконання пункту 1.11 постанови спільної наради керівників правоохоронних та інших державних органів із питань додержання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, протидії кримінальним правопорушенням проти довкілля від 17 березня 2021 року. Порядок спрямований на забезпечення ефективної взаємодії між органами прокуратури, Національної поліції України, Служби безпеки України з державними органами, уповноваженими здійснювати державний нагляд (контроль) у сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у тому числі лісових та водних ресурсів, тваринного та рослинного світу, рибного господарства, геологічного вивчення і раціонального використання надр, державними спеціалізованими установами, діяльність яких

		спрямовується і координується Міністерством внутрішніх справ України при виявленні ознак складу кримінальних правопорушень проти довкілля та здійснення їх досудового розслідування. Також проєктом передбачено порядок розгляду матеріалів, що надійшли від правоохоронних органів. До участі в опрацюванні проєкту залучені: Офіс Генерального прокурора, Спеціалізована екологічна прокуратура Офісу Генерального прокурора, Служба безпеки України, Національна поліція України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне агентство меліорації та рибного господарства України, Державна екологічна інспекція України, Державна служба геології та надр України, Державне агентство лісових ресурсів України.
10	Усунення дублювання функцій територіальними органами Державної екологічної інспекції, зокрема в частині поширення їх повноважень на внутрішні морські води, територіальне море, виключну (морську) економічну зону України, континентальний шельф України та лимани	Положенням про Державну екологічну інспекцію Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області), затвердженим наказом Держекоінспекції від 01.06.2021 № 255, передбачено, що повноваження Інспекції поширюються на територію Миколаївської та Одеської областей, внутрішні морські води, територіальне море, виключну (морську) економічну зону України, континентальний шельф України та лимани. Положенням про Державну екологічну інспекцію Південного округу (Запорізька та Херсонська області), затвердженим наказом Держекоінспекції від 01.06.2021 № 256, передбачено, що повноваження Інспекції поширюються на територію Автономної Республіки Крим, Запорізької та Херсонської областей, міста Севастополя, внутрішні морські води, територіальне море, виключну (морську) економічну зону України, континентальний шельф України та лимани. Таким чином на даний час існує певна невизначеність стосовно повноважень інспекцій Південно-Західного та Південного округів, які поширюються на внутрішні морські води, територіальне море, виключну (морську) економічну зону України, континентальний шельф України та лимани. Фактично питання розмежування повноважень, між Державною екологічною інспекцією Південно-Західного округу і Державною екологічною інспекцією

		Південного округу в внутрішніх морських водах, територіальному морі, виключній морській економічній зоні України, континентальному шельфі України та лиманах здійснюється за допомогою побудови уявної лінії від найбільшого відпливу на межі сухопутного кордону Миколаївської та Одеської області (координати 46.655721, 31.983722). Питання усунення дублювань функцій територіальними органами опрацьовується Держекоінспекцією. Запланований кінцевий термін – I півріччя 2022 року
11	Завершення ліквідації територіальних органів, щодо яких станом на 2021 рік прийнято відповідне рішення, та забезпечення належної діяльності новостворених територіальних органів	Тривалий процес ліквідації територіальних органів Держекоінспекції зумовлений об'єктивними причинами, якими є: тривале задоволення вимог кредиторів, зокрема виконання судових рішень; тривале зняття з обліку в органах ФСС, Пенсійному фонді, Податковій службі у зв'язку з проведенням перевірок, поданням коригуючих звітів та сплатою фінансових санкцій в разі наявності; складністю передачі окремого майна, матеріальних цінностей, що перебувають на відповідальному зберіганні або в розшуку/арешті. Після складання акту Рахункової палати від 31.08.2021 № 01-03-10/72 було завершено процес ліквідації двох територіальних органів Держекоінспекції: Державної екологічної інспекції у Житомирській області (дата припинення юридичної особи 13.09.2021) та Державної екологічної інспекції у Рівненській області (дата припинення юридичної особи 21.10.2021). Рішенням засідання колегії Держекоінспекції від 16.09.2021 №2/5 головам ліквідаційних комісій територіальних органів Держекоінспекції доручено завершити заходи щодо ліквідації відповідних територіальних та міжрегіонального територіального органів у термін: грудень 2021 року. Запланований кінцевий термін реалізації заходу – I півріччя 2022 року
12	Забезпечення дотримання порядку проведення заходів державного ринкового нагляду	Типовий порядок визначає процедуру проведення органами державного ринкового нагляду перевірок характеристик продукції у суб'єктів господарювання в сфері державного ринкового нагляду відповідно до вимог Законів України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», «Про загальну безпечність нехарчової продукції» та інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в цій сфері.

		Доведено Мінекономіки листом вих. від 05.10.2021 № 3633-06/48558-03 за результатами протоколу № 1 засідання Координаційної ради з питань державного ринкового нагляду від 06.09.2021
13	Підготовки та затвердження порядків здійснення нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади	Розроблено проєкт порядку здійснення нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища органами місцевого самоврядування в частині здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади, який опрацьовуються в структурних підрозділах Держекоінспекції. Запланований кінцевий термін реалізації заходу – I півріччя 2022 року
14	Перегляд та оновлення Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами, затвердженої наказом Мінприроди від 29.08.2011 № 303, та Інструкції з оформлення Державною екологічною інспекцією України та її територіальними органами матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 05.07.2004 № 264	Розроблення проєкту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Про затвердження Змін до Методики визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок самовільного користування надрами» буде включено до проєкту Плану діяльності Державної екологічної інспекції України з підготовки проєктів регуляторних актів на 2022 рік, у I півріччі. Перегляд Інструкції з оформлення Державною екологічною інспекцією України та її територіальними органами матеріалів про адміністративні правопорушення, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 05.07.2004 № 264 буде включено до проєкту Плану діяльності Державної екологічної інспекції України з підготовки проєктів регуляторних актів на 2022 рік, у I півріччі
15	Удосконалення методики нарахування штрафів та збитків за порушення у сфері охорони навколишнього природного середовища	Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16.02.2021 № 119 «Про затвердження Змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.05.2021 за № 678/36300. Опублікування регуляторного акту: 04.06.2021.

		Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 16.01.2021 № 16 «Про затвердження Положення про порядок обчислення розміру відшкодування та сплати збитків внаслідок забруднення із суден, кораблів та інших плавучих засобів територіальних і внутрішніх морських вод України», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26.03.2021 за № 406/36028. Опублікування регуляторного акту: 09.04.2021
16	Розроблення для цілей державного нагляду (контролю) у сфері дотримання вимог природоохоронного законодавства інструкції (методичних рекомендацій, порядку) з проведення радіаційного обстеження транспортних засобів, вантажів та іншого майна у разі виявлення перевищення допустимого рівня іонізуючого випромінювання	Держекоінспекцією розроблено Інструкцію (Порядок) з проведення радіаційного обстеження транспортних засобів вантажів та іншого майна у разі виявлення перевищення допустимого рівня іонізуючого випромінювання. Пакет документів для надання Міндовкілля готується. Запланований кінцевий термін реалізації заходу – І півріччя 2022 року
17	Належного здійснення заходів з інформатизації, спрямованих, зокрема, на забезпечення відкритого доступу громадськості до наявної і повної екологічної інформації про стан навколишнього середовища	Державною екологічною інспекцією України укладено договір з ТОВ «Докпроф консалтинг» щодо послуг із розробки та впровадження інформаційно-аналітичної системи «Екоінспектор», перша черга. Також подані заявки на Національну програму інформатизації: -з реалізації створення другої черги інформаційно-аналітичної системи «Екологічний інспектор». -реалізації інтегрованої системи «Екологічний контроль»; -з реалізації інтегрованої автоматизованої системи бухгалтерського, податкового та управлінського обліку в єдиному інформаційному середовищі, фінансового аналізу бюджетних установ, що фінансуються з державного бюджету та призначення прозорості інформації щодо фінансово-господарської діяльності, а також координації роботи органів державного екологічного контролю. Плануються наступні заходи;

		-Розробка та впровадження інформаційно-аналітичної системи «Екологічний інспектор», друга черга (у випадку підтвердження фінансування з Національної програми інформатизації). -Розробка та впровадження інтегрованої системи «Екологічний контроль» (у випадку підтвердження фінансування з Національної програми інформатизації). -Розробка та впровадження інтегрованої автоматизованої системи бухгалтерського, податкового та управлінського обліку в єдиному інформаційному середовищі, фінансового аналізу бюджетних установ, що фінансуються з державного бюджету та призначення прозорості інформації щодо фінансово-господарської діяльності, а також координації роботи органів державного екологічного контролю (у випадку підтвердження фінансування з Національної програми інформатизації). Запланований кінцевий термін реалізації заходу – IV квартал 2022 року
18	Посилення контролю за здійсненням публічних закупівель за кошти державного бюджету	Здійснення контролю за проведенням закупівель за державні кошти планується на постійній основі
19	Переглянути результативні показники паспорта бюджетної програми за КПКВК 2705010 та визначити такі, що характеризують ефективність здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	Під час підготовки паспорта бюджетної програми на 2022 рік будуть переглянуті результативні показники за КПКВК 2705010 та визначені такі, що характеризують ефективність здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища та доквілля за погодженням з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів та Міністерством фінансів України.

Перший заступник Голови

Дмитро ЗАРУБА